

Huis voor de Ziel

Noorderkerk Amsterdam

Projectplan 2021-2023

1. Terugblik en aanleiding

Drie jaar geleden startte de pioniersplek 'Huis voor de Ziel' als voortzetting van missionaire werkzaamheden die al langer bestonden. We zijn begonnen vanuit de bestaande Noorderkerkgemeente. We hadden een evangelisatie wijkgemeente Hebron die rond 2012 zelfstandig verder ging waardoor er ruimte ontstond voor missionair werk. Ds. Paul Visser werd in 2010 aan de Noorderkerk verbonden en de gemeente startte toen met 'Kruispunt in de Jordaan' van waaruit enkele missionaire activiteiten werden opgestart zoals een soort Alpha-cursus en buurtmaaltijden.

Start pioniersplek

Vanuit die ontwikkeling zijn we in september 2017 met de pioniersplek begonnen; geen zelfstandig plek, maar een plek die aan de Noorderkerkgemeente verbonden is en blijft. Dat is een unieke positie voor een pioniersplek. We wilden daarmee graag doorbouwen op wat al vanuit de kerk ontwikkeld was. We ervaren het ook als positief dat onze pioniersplek verbonden is aan een grotere geloofsgemeenschap, want dat geeft meer stabiliteit en nieuwe mensen kunnen gemakkelijker doorstromen en ingewijd worden in de (grote) gemeente.

Als Noorderkerk staan we nu heel anders bekend in de Jordaan dan 10 jaar geleden. De kerstdiensten zijn bijvoorbeeld verdubbeld, van 1 naar 2 en bij de verschillende High Tea's en diners komt steeds een vaste groep en daarbij ook weer nieuwe mensen. Ook de bijbelklassen en open inloop activiteiten groeien in deelname en impact. Er is vertrouwen gegroeid. De kerk als betrouwbare plek, dat is voor ons ontzettend belangrijk en dat heeft zijn eigen betekenis, zonder dat we die precies kennen.

Netwerk en betrokkenen

In de afgelopen jaren zijn er veertien mensen uit het Huis voor de Ziel netwerk gedoopt, kinderen alsook ouderen (vaak in combinatie met belijdenis). Daarnaast zijn er ook die de kerk jaren geleden verlaten hadden en weer overtuigd zijn geraakt van God en belijdenis deden. In Amsterdam is het belangrijk om mensen de ruimte te geven en hen niet de indruk te geven dat het geloof hen wordt opgelegd. Soms leidt het tot doop en belijdenis, maar lang niet altijd.

Via de klassen komt tweewekelijks een aantal vaste deelnemers, sommigen al jaren en sommigen zijn nieuw. Daarnaast is maandelijks wel met 40 mensen contact, waarvan een deel (15) al

kerkelijk meelevend is. Via de maaltijden is ook regelmatig contact met een vaste groep van zo'n 50 mensen. De maaltijden en high teas zijn gemiddeld iedere 2 maanden en we hebben totaal wel 100 nieuwe deelnemers gezien afgelopen jaar; totaal zeker 200 incidentele contacten). De aantallen zijn in het tweede jaar ongeveer gelijk aan die van het eerste (pioniersjaar) en blijven dus stabiel. Ook het aantal mensen dat betrokken is bij een activiteit blijft min of meer stabiel; wel was er een toename in contact met mensen van 'buiten' vanwege het nieuwe project God op de Gracht.

We realiseren ons dat we in Amsterdam in een stad zitten met een grote doorstroom van (tijdelijke) studenten, opgroeiende gezinnen die meer woonruimte zoeken en stijgende huizenprijzen die mensen noodzaken om de stad te verlaten. Dit maakt dat we een groot aandeel 'passanten' kennen, mensen die voor enkele jaren aan ons verbonden zijn en weer verder trekken. Hierdoor is het effect van individueel geloof over een langere periode niet altijd zichtbaar voor ons, al hopen we wel dat we een basis geboden hebben die elders tot bloei komt. Het betekent ook dat we als (relatief grote) gemeente maar een beperkte vaste groep gemeenteleden hebben die langer dan vijf jaar bij ons betrokken is. Door het Huis van de Ziel zijn we wel in staat om ook deze groep 'passanten' inhoudelijk te betrekken en hen snel te integreren in de gemeente. Ook al zijn mensen er dus soms maar enkele jaren, de impact die we kunnen bereiken is groot.

2. Korte projectomschrijving

De komende drie jaren willen we nieuwe stappen zetten naar de vorming van gemeenschappen met nieuwkomers. Dat betekent dat naast en vanuit de huidige pioniersactiviteiten vormen van gemeenschap ontwikkeld zullen worden die nodig zijn om mensen van buiten verder te laten groeien in hun relatie met God en anderen. We versterken de 'heilige plek in het centrum' door inzet op geloof, op de verkondiging van Het Woord en de bediening van de sacramenten. We versterken de gemeente door de aanwas van nieuwe leden, door het samen beleven van het geloof en door het actief en levend zijn van een gemeente. Daarmee vormen we samen die bonte groep aan studenten, gezinnen, boomers, ouderen en zonderlingen die samen bidden, geloven en belijden dat Jezus onze Heiland is.

3. Visie en missie

Met het Huis voor de Ziel beogen we nieuwe mensen, 'zoekers', te betrekken bij het Woord en hen een toegang te geven tot geloof. Elke dag van de week staan onze deuren open voor mensen die een moment van bezinning wensen. We nodigen actief mensen uit om meer te leren over geloof en wat God voor hen kan betekenen. Tegelijkertijd activeren we de missionaire houding binnen de gemeente. We leggen verbindingen tussen kerkgemeente en stadswijk, tussen belijdend leden en zoekers en tussen de kerk als gebouw en de bewoners in de Jordaan. We trekken mensen van buiten naar binnen en stimuleren gemeenteleden om naar buiten te gaan. Zo verbinden we het Woord met de Jordaan.

Onze visie uitgewerkt op thema's:

- ⇒ Noorderkerk als heilige plek: Het was en is onze droom dat de Noorderkerk zich blijft ontwikkelen als enerzijds een 'heilige plek' in het centrum en anderzijds als een bonte verzameling 'levende stenen' verspreid door de stad. Bij aanvang van de pioniersplek schreven we over verschillende netwerken, waarvan het Jordaan- en het inspiratienetwerk sterk gekoppeld zouden zijn aan de 'heilige plek' en de andere netwerken gerelateerd zouden zijn aan de wijkkringen van de Noorderkerkgemeente. Er heeft zich inderdaad een Jordaan (of buurt/wijk-)netwerk ontwikkeld dat bestaat vooral uit 55-plussers die allang in de wijk wonen en yuppen die zich recenter in de wijk hebben gevestigd. De afgelopen jaren hebben we veel activiteiten voor hen georganiseerd, omdat we merken dat ze erg gewaardeerd worden door de gasten, de wijkbewoners. Deze activiteiten, dichtbij de mensen in de buurt zijn dé momenten waarop we met mensen in de buurt in contact komen: Zo organiseren we jaarlijks een Burendiner en voorjaarsbrunch, het Noorderlicht (in het eerste jaar), 4 Ladies High Tea's, met Kerst is er voor kinderen de 'Kerstreis in de Jordaan' en zijn er 2 missionaire Kerstavonddiensten. Verder organiseren we Open Kerk op maandag en zaterdagochtend en als laatste biedt de Noorderkapel (dinsdag t/m vrijdag van 10:30 tot 13 uur) een plek van rust en bezinning voor burens en passanten. Ook betrekken we in de organisatie mensen uit de buurt.
- ⇒ Levende stenen: De 'levende stenen' in de stad zijn de gemeenteleden, maar ook hen die deelnemen aan het 'Inspiratienetwerk' en niet per se in de buurt wonen (studenten, jongeren en ouderen, waarbij de nadruk ligt op nieuwkomers, zoekers uit heel Amsterdam). Voor hen worden allerlei gespreks- en leeravonden georganiseerd, zoals: Bijbel op Tafel, Hart op tafel, 7x 60 minuten 'Waar gaat het in Godsnaam over?', Geloof Leren en Geloof in Theorie & Praktijk. Als hoogtepunt hebben we in het voorjaar van 2019 'God op de Gracht' gedaan. In een serie van 4 avonden ging Ds. Paul Visser in gesprek met bekende Amsterdammers over God en geloof in hun leven. Bij God op de Gracht zijn heel veel mensen buiten de gemeente betrokken bij de inhoudelijke ontwikkeling van de avonden. We hebben deze serie in het voorjaar van 2020 een vervolg gegeven.
- ⇒ Relatie gemeente en pionierswerk: Het blijft een aandachtspunt om mensen (ook uit de kerkelijke gemeente) duurzaam bij de activiteiten te betrekken, zeker ook waar het gaat om de organisatie en het 'dragen' van activiteiten. In het oorspronkelijke pioniersplan wilden we naast het buurtnetwerk en het inspiratienetwerk ook 2 wijknetwerken opzetten die in het bijzonder gemeenteleden zouden betrekken in het missionaire werk. Ipv die 2 wijknetwerken gaan we nu uit van een missionaire opdracht vanuit iedere wijkring (dat zijn er 11).

4. Nieuwe stappen

We bouwen voort op het bestaande werk maar zetten in de komende drie jaar een aantal belangrijke nieuwe stappen.

Op weg met Gods vreemde kostgangers

Een nieuwe stap voor de komende drie jaren is wat we noemen 'Op weg met Gods vreemde kostgangers': Deze stap komt voort uit de constatering dat deelname aan een geloofsgemeenschap in de Amsterdamse context allerm minst voor zich spreekt, maar wel een Bijbelse uitdaging is. We willen daarmee als volgt aan de slag:

- ⇒ Gemeenschapsvorming: Aan bezoekers van huidige pioniersactiviteiten (en/of contacten uit het netwerk van de huidige pionier) wordt gevraagd of zij volgend jaar (in eerste instantie seizoen 2020-21) een vervolgactiviteit willen volgen en/of willen meedenken over een vervolg of een vorm van gemeenschap die bij hen past. We zien hier mogelijkheden voor zeker drie gemeenschapsvormende initiatieven: een vervolg met de huidige groep 'Bijbeltalk', de High Tea en een aantal individuen die zich hebben overgegeven aan God maar de kerk nog niet zo zien zitten. Over deze nieuwe gemeenschapsvorming hebben wij geen visioen, dat moet echt in samenspraak **met** de mensen zelf ontwikkeld worden.
- ⇒ Pioniersteam: Deze initiatieven worden gecoacht vanuit het pioniersteam, aan wie ook gevraagd wordt om de pioniersgemeenschappen als hun kerk te beschouwen. In samenspraak met de bezoekers wordt een jaarprogramma gemaakt. De pionier/ gemeentepredikant geeft inhoudelijke input en begeleidt mensen bij het verkennen van geloof en gemeentezijn. Hierbij worden ook nadrukkelijk digitale middelen ingezet: zo overwegen we een experiment waarbij één van de groepen het programma van de 'gewone' bijbelwikkeringen volgt en waarbij de kringpreek als podcast of als vlog wordt gepubliceerd. Ook kunnen praktische activiteiten aangeboden en ontwikkeld worden. Collectes voor het pionierswerk en voor diaconale doelen zullen ook onderdeel worden van deze initiatieven.
- ⇒ Organiseren van een festival: Aan het einde van het seizoen wordt een festival (inclusief goede muziek en eten) georganiseerd waarbij uitwisseling van ideeën en tussen mensen centraal staat. Bezoekers zien hier dat ze onderdeel zijn van een bredere beweging en bovendien kan vanuit dit festival een nieuw programma met nieuwe combinaties voor het volgende seizoen gemaakt worden.

Huiskamer in de Jordaan

Een nieuwe stap voor de komende drie jaren is wat we noemen 'Huiskamer in de Jordaan'. Deze stap komt voort uit de constatering dat samen 'dingen doen' belangrijk is voor gemeenschapsvorming. De aanpak is als volgt: We overwegen om vanaf medio 2021 één van de bijruimten van de kerk te verhuren aan de stichting Tot Heil des Volks en hun project Second Step (waarbij alternatief werk met en voor vrouwen wordt ontwikkeld die uit de prostitutie willen stappen). Samen met deze nieuwe huurder hopen we die ruimte te ontwikkelen tot een multifunctionele ruimte die gaat functioneren als een huiskamer in de Jordaan. De ruimte zal door de huurder en eventuele andere

partners gebruikt worden voor diaconaal en maatschappelijk werk, maar zal in het kader van het pionierswerk ook gebruikt worden voor trajecten/ trainingen waarbij deelnemers met en voor (kwetsbare) mensen in de buurt sociale activiteiten organiseren en zo leren om verantwoordelijkheid te nemen in kerk en buurt als onderdeel van gemeenschapsvorming. Daarbij zijn de noden van de wijk leidend. Bovendien kunnen de cliënten van Tot Heil des Volks een rol spelen bij activiteiten (zoals High Tea, festival et cetera) van de Noorderkerk in de buurt.

Verbinding met de Noorderkerkgemeente

Wij pionieren vanuit de kerk en niet als een aparte gemeenschap naast de Noorderkerkgemeente. Omdat er in de afgelopen jaren al heel veel contacten zijn gelegd met verschillende mensen die op diverse wijze zich al verbonden weten met de Noorderkerk. Hen onderbrengen in een aparte gemeenschap zou geen recht doen aan hun diversiteit en verlangens en aan de beleefde vormen van betrokkenheid. Daarnaast hebben we als kerk een organisatie die staat en kennis en netwerken die we kunnen gebruiken. We pionieren vanuit de Kerk en willen van daaruit en daarbinnen we een Huis voor de Ziel creëren. Dat neemt niet weg dat we met het vervolgplan de uitdaging van nieuwe gemeenschapsvorming willen aangaan.

5. Organisatie

De pioniersplek is een eigenstandige organisatie-eenheid onder auspiciën van de kerkenraad. Het heeft een eigen leiding in het pioniersteam heeft eigen budgetverantwoordelijkheid en kan zelfstandig besluiten nemen binnen de haar door de kerkenraad gestelde kaders. Het pioniersteam legt verantwoordelijkheid af aan het Moderamen NK en de Stuurgroep Huis voor de Ziel (bestaande uit vertegenwoordigers van het moderamen NK, PKA en IZB). Financieel gezien vormen de activiteiten van de pioniersplek onderdeel van de begroting en daarmee onder de eindverantwoordelijkheid van de kerkrentmeesters (en de kerkenraad) van de Noorderkerkgemeente.

Met de nieuwe plannen en het nieuwe pioniersteam blijven we zoeken naar verbindingen met de 'bestaande gemeente' maar heeft de ontwikkeling van nieuwe gemeenschappen en vierplekken prioriteit.

6. Het team en pionier

Voor de nieuwe projectperiode is een nieuw team samengesteld. Bij de bemensing van het team is gezocht naar mensen die commitment hebben aan de doelstelling voor de projectperiode en de lange termijn. Werken aan gemeenschapsvorming vraagt een ander commitment dan de vormgeving van activiteiten.

Eén van de leerpunten van de afgelopen jaren is het belang van een 'biddende professional', een ervaren en missionair bevlogen theoloog. Gemeenteleden wonen meestal niet in de buurt en hebben drukke levens, dus zonder een professional die de gemeente op slechtouw neemt in haar roeping voor buurt en stad had het pionierswerk zich nooit zo kunnen ontwikkelen. Bovendien

hebben gemeenteleden niet altijd de ervaring en kennis van de pionierspredikant die belangrijk is voor het inwijden van nieuwkomers in de christelijke gemeente.

Het is onze overtuiging dat onze 'mixed economy' alleen werkt wanneer twee theologen (een gemeente predikant en een pionier predikant/ theoloog op projectbasis) aan de gemeente verbonden zijn. Natuurlijk kan in de buurt gepionierd worden door gemeenteleden, maar wij kunnen niet de huidige kwantiteit en kwaliteit van missionaire contacten in het pionierswerk van vrijwilligers verlangen. Bovendien is professioneel en geestelijk leiderschap nodig om, naast de 'gewone gemeente', een tweede, pionierende vorm van kerk-zijn serieus gestalte te geven en de enorme kans die het gebouw hiervoor biedt goed te benutten. De gemeente predikant kan daarbij een rol spelen, maar het is niet realistisch om van hem (of van vrijwilligers) te verwachten hierbij de rol van 'trekker' te spelen. We vinden het verder belangrijk dat de pionier een theoloog is omdat diens plek in de kerkenraad en rol in de diensten de verbinding tussen beide brandpunten waarborgt: niet alleen organisatorisch, maar ook inhoudelijk.

We zoeken een nieuwe pionier die qua profiel goed past bij de nieuwe plannen. Een academisch geschoolde predikant heeft gezien bovengenoemde redenen onze voorkeur, maar bij het uitzetten van een vacature houden we ook de mogelijkheid van een HBO-theoloog open.